

Utfärdat av: Maria Larsson MAS Torun Eliasson arbetsterapeut Anette Forsblom socialchef	Datum: 2014-01-08	Gäller till och med: 2021-08-21
Reviderat av: Sara Nordenhjelm, MAS Åsa Eriksson, arbetsterapeut	Datum: 2020-08-21	Granskningsansvarig: Verksamhetschef HSL

Edsbyn & Alfta
Ovanåkers kommun

Riktlinjer för tekniska hjälpmedel i Ovanåkers kommun

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Ansvar	3
3. Egenansvar	3
4. Definition hjälpmedel	4
5. Föreskrivning hjälpmedel	4
6. Definition föreskrivare	5
7. Bedömningsgrunder	5
8. Föreskrivningsprocessen	5
9. Patient/brukares ansvar	6
10. Privata hjälpmedel i vård- och omsorgsboende	7
11. Tillfällig vistelse på annan ort	7
12. Flytt inom Ovanåkers kommun	7
13. Utflyttning från Ovanåkers kommun	7
14. Fritidshus/-boende	7
15. Korttidsvistelse	7
16. Byte av hjälpmedel	8
17. Återlämning av föreskrivna hjälpmedel	8

1. Inledning

Bakgrund

Ovanåkers kommun ansvarar för förskrivning av tekniska hjälpmedel till patient/brukare som är inskrivna i hemsjukvård, har korttidsvistelse enligt SoL och patient/brukare som bor på särskilt boende enligt SoL.

Inom Dagverksamhet och korttidsvistelse enligt SoL är grundprincipen att rullstol, personlyftsele och gånghjälpmedel tas med från ordinärt boende alternativt förskrivs i samband med utskrivning från slutenvård. Vid behov förskrivs hjälpmedel under vistelsen.

Syfte

Att skapa en gemensam grund för tillhandahållande av hjälpmedel för patienter/brukare i Ovanåkers kommun som överensstämmer med den länsgemensamma rutinen för de hjälpmedel som är inom kommunens ansvarsområde.

<https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-var-d-och-tandvard/hal-so-valet/Dokument-och-rutiner/administrativt/Hjalpmedel---information-for-medarbetare/>

Målgrupp

Riktlinjerna är till för att användas dels som information och stöd till förskrivare och dels som information till brukare, allmänheten och politiker.

2. Ansvar

Ansvar att förskriva hjälpmedel regleras av lagstiftningsområdena för hälso- och sjukvård samt medicintekniska produkter. Vid bedömning ska riktlinjer för egenansvar beaktas. I ansvaret ligger även ett ekonomiskt ansvar, att ge den insats som ger högst kostnadseffektivitet.

Socialnämnden ansvarar för kommunens hälso- och sjukvård och därmed även för säkerheten av de medicintekniska produkterna.

I gemensamma Medicintekniska Riktlinjer= MTP för Gävleborg finns det lagstöd och andra anvisningar för hantering av tekniska hjälpmedel.

F:\Kvalitetsledningssystemet\Rutinernasomäraktuella\Hälso-ochsjukvårdsenheten\Rehab

3. Egenansvar

Användning av produkter som inte kräver hälso-och sjukvårdskompetens för bedömning utprovning och uppföljning betraktas som egenansvar.

Egenansvar innebär att patient/brukare själv anskaffar hjälpmedel och ansvarar för underhåll. Hjälpmedel som faller under egenansvar ska inte förskrivas. Råd för egenvård bör erbjudas.

Information till förskrivare om egenansvar:

http://www.regiongavleborg.se/globalassets/samverkanswebben/halsa-var-d-tandvard/hal-so-val/dokument_och_rutiner/administrativt/hjalpmedel_medarbetarinfo.pdf

Information till brukare/patient om egenansvar:
<https://www.regiongavleborg.se/globalassets/halsa-och-varld/hjalpmedel/hjalpmedel-for-dig-som-bor-i-eget-boende.pdf>

Definition av hjälpmedel

Hjälpmedel, som tillhandahålls genom hälso- och sjukvården enligt Hälso- och sjukvårdslagen 3b och 18b §§, är en individuellt utprovad och ofta individuellt anpassad produkt/utrustning för den dagliga livsföringen och för vård och behandling att användas i hemmet, närmiljön eller skolan.

Varje sjukvårdshuvudman (landsting/region, kommun) fastställer vilka enskilda produkter hälso- och sjukvården tillhandahåller. Hjälpmedel i ordinärt boende/hemsjukvård förskrivs enligt regionens länsgemensamma riktlinjer.

Med hjälpmedel avses i dessa riktlinjer de produkter som kräver hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för individuell bedömning och utprovning inom kommunens ansvarsområde. Dessa hjälpmedel är ett lån med nyttjanderätt.

Ovanåkers kommun tillhandahåller sina ordinerade hjälpmedel från HjälpmedelSam och följer deras upphandlingsrutiner.

4. Förskrivning av hjälpmedel

Att förskriva hjälpmedel är en integrerad del i behandling och rehabilitering. Hjälpmedlet ska komplettera eventuella andra åtgärder och får inte bli ett alternativ till aktiv rehabilitering. Samtliga insatser kring en patient/brukare måste även samordnas på ett effektivt sätt och samarbete måste ske mellan olika kompetenser och yrkeskategorier. I vissa fall är behovet av hjälpmedel livslångt i andra fall av övergående karaktär.

Förskrivning ska utgå från:

- att hälso- och sjukvårdspersonal krävs för bedömning, utprovning, anpassning, träning och uppföljning
- en helhetssyn på individens situation
- att insatsen av hjälpmedel anpassas till andra insatta åtgärder av region och kommun
- att hjälpmedel sätts in vid rätt tidpunkt men inte med längre användning än nödvändigt
- att vid prioritering är det den enskildes behov och vårdinsatsens nytta som är avgörande

Hjälpmedlets uppgift är att:

- Förebygga framtida förluster av funktion eller aktivitetsförmåga
- Förbättra eller bibehålla funktion och aktivitetsförmåga.
- Kompensera för nedsatt eller förlorad funktion och förmåga att klara det dagliga livet.

5. Definition förskrivare

Förskrivare för de hjälpmedel som tas upp i dessa riktlinjer kan vara arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast som efter bedömning förskriver hjälpmedlet enligt gällande rutiner. Verksamhetschef HSL ansvarar för att utse förskrivare och att dessa har tillräcklig kompetens för uppdraget.

Sjuksköterska ansvarar för bedömning av trycksårspåbyggande madrasser. Vissa hjälpmedel förskrivs efter samlad teambedömning och då avses gemensam bedömning av professioner i teamet, såsom arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast och sjuksköterska. Vid behov sker samarbete med läkare, omvårdnadspersonal, rehabassistent, enhetschef för omvårdnadspersonal eller hemtjänsthandläggare.

6. Bedömningsgrunder

Hjälpmedel som förskrivs inom ramen för hälso- och sjukvård ska garantera säker vård för individen. Hälso- och sjukvårdsbedömningen ska alltid göras utifrån en godtagbar nivå, och vad som kan bedömas vara god vård. Innan mer avancerade hjälpmedel förskrivs måste enklare lösningar som svarar upp mot behovet vara prövade. Avgörande för val av hjälpmedelsinsats görs utifrån grad av måluppfyllelse för individen. Hjälpmedel är en omgivningsfaktor. Övriga omgivningsfaktorer, t ex personligt stöd, boendemiljö och allmän miljö kan vara underlättande eller försvårande och ska vägas in i bedömningen.

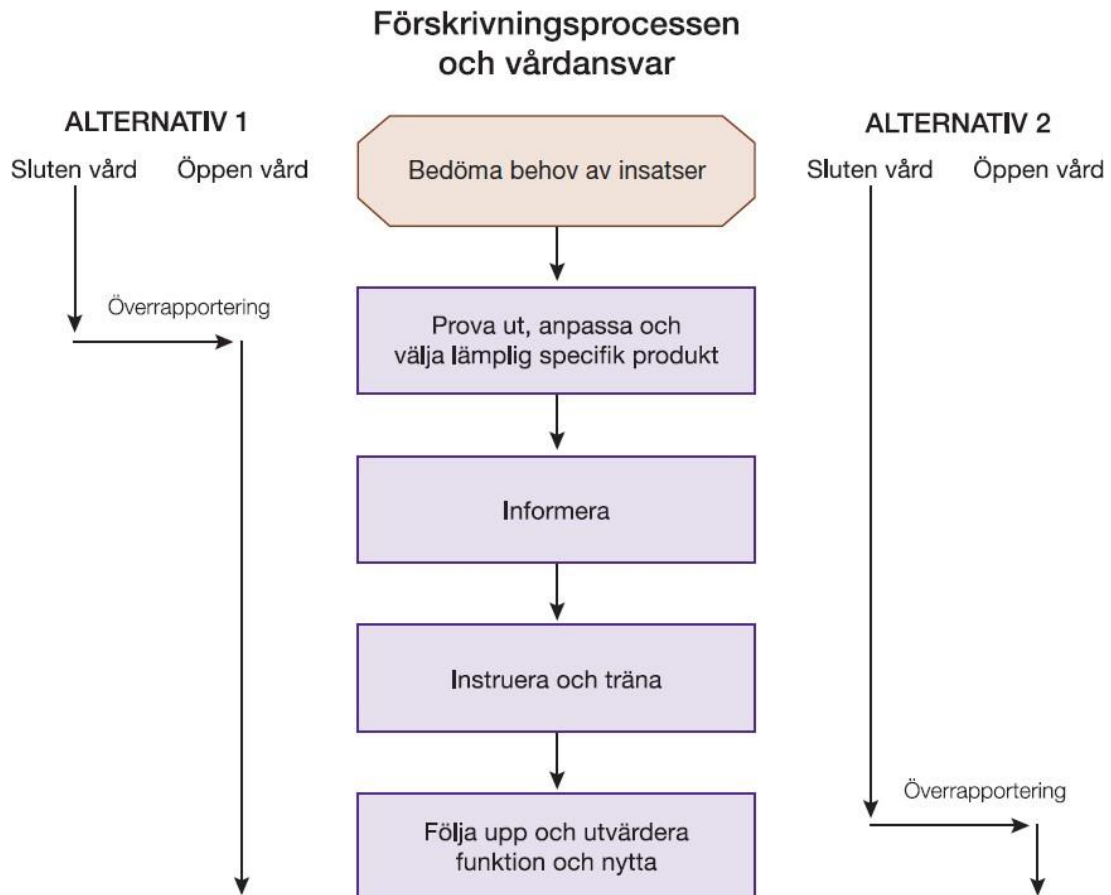
När biståndsbeslut finns och personal har behov/önskan för egen del är det inte ett ansvar för sjukvårdshuvudmannen.

7. Förskrivningsprocessen

Förskrivaren av hjälpmedel ska ha kunskap om förskrivningsprocessen samt vilket ansvar som följer av att förskriva hjälpmedel. Förskrivaren identifierar den enskildes behov och ansvarar för att produkten motsvarar behoven. Förskrivaren ansvarar för att faserna i processen genomförs:

- Bedöma behov och insatser
- Prova ut, anpassa och välja lämplig produkt. Utgå från den miljö där hjälpmedlet skall användas
- Initiera anpassning/specialanpassning
- Instruera, träna och informera
- Följa upp och utvärdera funktion och nytta

Förskrivaren kan efter uppföljning göra en förnyad bedömning av hjälpmedelsbehovet, exempelvis om sjukdomsbild eller bostadsförhållanden förändras eller om hjälpmedlet inte används som det var avsett. En förnyad bedömning kan leda till att förskrivaren tar tillbaka eller byter ut hjälpmedel.

8. Patient/brukares ansvar

Patienten/brukaren är skyldig att använda, underhålla och rengöra hjälpmedlet enligt bruksanvisningen och de instruktioner som ges av förskrivaren, för att hjälpmedlet ska fungera på rätt sätt och inte utsättas för onormalt slitage (exempelvis ladda batterier, rengöra hjälpmedlet, pumpa däck mm).

I de fall där patienten/brukaren fått bistånd på omvårdnadsinsatser enligt SoL och därmed har en utsedd kontaktpersonal, ansvarar kontaktpersonalen för skötsel och kontroll av förskrivna hjälpmedel. Kontaktpersonalen meddelar även förskrivare om fel på hjälpmedlet samt uppmärksammar förskrivare om behovet upphört om inte den enskilde eller dess anhörig har möjlighet att göra detta.

Det lånade hjälpmedlet ska förvaras i lämpligt utrymme. Patienten/brukaren får inte göra egna ingrepp eller åverkan på lånat hjälpmedel.

Patient/brukare kan bli ersättningsskyldig om ett hjälpmedel skadas utöver normal förslitning, försvinner på grund av oaktsamhet eller om det återlämnas onormalt nersmutsat. Patient/brukare kan också bli ersättningsskyldig om hjälpmedlet inte använts på det sätt det är avsedd för.

9. Privata hjälpmedel i vård- och omsorgsboende (särskilt boende)

Vid inflyttning till ett vård- och omsorgsboende kan brukaren, ta med sig privat inköpta hjälpmedel. Ovanåkers kommun ansvarar inte för hjälpmedlet vid t.ex. tillbud/olycka, reparation, underhåll och anpassning av egeninköpta hjälpmedel.

Om privata inköpta hjälpmedel bedöms som icke funktionsduglig av arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast inom Ovanåkers kommun, kan brukare uppmanas till nyinköp. Det icke funktionsdugliga privata hjälpmedlet ska omhändertas av brukaren.

Privat inköpta hjälpmedel ska märkas upp av ägaren så att det tydligt framgår att hjälpmedlet är egenansvar. Icke märkta hjälpmedel som återlämnas till Ovanåkers kommun och som inte kan spåras till att vara egeninköpt hanteras som ägda av Ovanåkers kommun.

10. Tillfällig vistelse på annan ort

Förskrivare kontaktas i god tid innan avresa för bedömning av vilka sedan tidigare förskrivna hjälpmedel som kan tas med. Finns behov av andra hjälpmedel än tidigare förskrivna, ansvarar inte kommunen för förskrivning eller kostnad för dessa hjälpmedel. Patienten/brukaren får vid behov själv kontakta HjälpmedelSam för information och hyra av önskade hjälpmedel.

Patienten/brukaren ansvarar alltid för kostnader för transport av hjälpmedel, eventuella reparationer under resan eller om hjälpmedlet kommer bort. Därför rekommenderas patienten/brukaren se över sitt försäkringsskydd före avresa.

11. Flytt inom Ovanåkers kommun

När en person med förskrivna hjälpmedel skall byta bostad eller boendeform inom Ovanåkers kommun kontaktas ansvarig arbetsterapeut eller fysioterapeut/sjukgymnast i god tid före flytt. Förskrivna vårdsäng ska alltid transporteras av leverantör från HjälpmedelSam.

12. Utflyttning från Ovanåkers kommun

Förskrivna hjälpmedel skall återlämnas vid utflyttning från kommunen. Förskrivare kontaktas i god tid.

13. Fritidshus/-boende

Endast patientens/brukarens bostad inom Ovanåkers kommun utrustas med hjälpmedel. Fritidshus/-boende utrustas inte. Vid behov av hjälpmedel i fritidshus/boende kan den enskilde själv hyra dessa direkt av HjälpmedelSam.

14. Korttidsvistelse

Vid korttidsvistelse finns vårdsäng, madrass, hygienstol och personlyft som standardutrustning. Inför hemgång görs en ny bedömning om hjälpmedelsbehovet har förändrats. Ansvarig förskrivare på korttids utför bedömning och förskrivning i samråd med nästa vårdnivå.

15. Byte av hjälpmedel

Byte av hjälpmedel kan göras om behovet förändrats eller om befintligt hjälpmedel är utslitet. Den bedömningen gör förskrivare eller i vissa fall teknisk personal vid HjälpmedelSam.

16. Återlämning av förskrivna hjälpmedel

Om behov av förskrivet hjälpmedel upphör eller om patient/brukare blir uppmanad att återlämna hjälpmedlet ska det så snart som möjligt återlämnas komplett med eventuella tillbehör och väl rengjort. Ansvarig förskrivare kontaktas. Förskrivare tar kontakt med HjälpmedelSam för återtransport samt avregistrering av hjälpmedel.

Hänvisning till Region Gävleborgs handbok för hjälpmedel.

<https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-var-d-och-tandvard/hal-sovalet/Dokument-och-rutiner/administrativt/Hjalpmedel---information-for-medarbetare/>